

2N D'ESO · ESCR · UNITAT 11

Consumir amb cap

Consum responsable, biaixos en comprar, compres per impuls, publicitat i polítiques públiques

11

PER A COMENÇAR

En aquesta unitat aprendràs a...

- Explicar per què consumir de manera responsable no és deixar de consumir.
- Reconéixer els biaixos que influïxen quan comprem.
- Calcular un descompte i comparar-lo amb altres preus de referència, i calcular el cost per ús d'un objecte.
- Detectar una compra per impuls i aplicar la regla de les 24 hores.
- Distingir en un anunci la proposta de valor de l'impuls induït.
- Explicar quines polítiques públiques ajuden a consumir de manera responsable.

SITUACIÓ DE PARTIDA · CAS FICTICI

Una situació de partida

És maig a 2n B de l'IES Ribera Norte. Salma i Dani preparen el capítol «Abans de comprar» de la guia del punt de reparació. Salma demana a Dani que ensenye en què se li va la paga (a classe es treballa amb imports fictícios: ningú no ha de revelar les seues despeses). Dani trau el mòbil i apareixen quatre subscripcions que quasi havia oblidat. Una d'elles va passar a ser de pagament, per renovació automàtica, en acabar la prova gratuïta. Hugo vol saber què és una oferta de veres, Martina dubta d'una etiqueta «ecològica» i Iker pregunta qui controla el que diuen els anuncis.

❓ **Pensa en l'últim que vas comprar i no necessitaves. Què et va empentar a comprar-ho?**

❓ **Un anunci diu «Només hui, queden 3 unitats». Per què creus que ho diu?**

❓ **Quant creus que costa a l'any una subscripció d'uns 5 € al mes? Fes el compte abans de mirar la unitat.**

MAPA DE LA UNITAT

El que anem a vore

- **11.1** Consumir amb cap
- **11.2** Decidir comprant
- **11.3** Compres per impuls
- **11.4** La publicitat i els seus trucs
- **11.5** Polítiques públiques per a consumir millor

Consum responsable enfront de no consumir

Consum responsable

- Decidix amb informació què, quant i com
- Compra el que usa i ho cuida
- Botes de 60 € i 120 usos: 0,50 € per ús

VS

No consumir

- Deixar de comprar, encara que faça falta
- No és el que diu la llei: parla de «racionalitat», no de comprar «el mínim»
- Reparar, prestar o comprar d'ocasió ajuda a reduir l'empremta

CLAU

Consumir amb cap és **comprar amb un motiu**, no comprar el menys possible.

El cost per ús

COMPRA	PREU	USOS	COST PER ÚS
Botes	60 €	120	0,50 €
Botes barates	25 €	20	1,25 €
Jaqueta	90 €	150	0,60 €

CLAU

Les botes de 60 € ixen més barates per ús que les de 25 €: **de vegades allò barat ix car**.

Sis trucs que reconéixer

Ancoratge

Fixar-se en el primer número que es veu.

Escassetat

Creure que alguna cosa val més perquè queden poques unitats.

Esquer

Una opció que quasi ningú tria perquè una altra semble una ganga.

Prova gratuïta

Provar sense cost i després costa deixar-ho.

Descompte

Fixar-se en el percentatge i no en el preu final.

Renovació automàtica

Es cobra cada mes si ningú la cancel·la.

CLAU

Primer posa-li nom al biaix, després fes el compte i per últim **espera**.

El descompte que no era

De 80 € a 50 €

Hugo mira l'historial de preus: en les tres últimes setmanes el preu mitjà va ser de 52 €.

1. **Descompte anunciat.** (80 − 50) / 80 = 0,375: el 37,5 %.
2. **Una altra referència.** La mitjana de les tres últimes setmanes: 52 €.
3. **Diferència amb la mitjana.** (52 − 50) / 52 = 0,038: el 3,8 %.
4. **El biaix.** Els 80 € funcionen com a àncora.

✔️ **Presentar 80 € com a preu anterior podria incomplir la llei si no va ser el menor dels 30 dies previs. Convé mirar l'historial en diverses botigues.**

Quatre subscripcions

Música, jocs, núvol i vídeo

3,99 €, 4,99 €, 0,99 € i 5,99 € al mes. La paga de Dani és de 40 € al mes.

1. **Al mes.** 3,99 + 4,99 + 0,99 + 5,99 = 15,96 €.
2. **A l'any.** 15,96 × 12 = 191,52 €.
3. **Part de la paga.** 15,96 / 40 = 0,399: el 39,9 %.
4. **Si cancel·la el vídeo.** Allibera 5,99 € al mes: 71,88 € a l'any.

✔️ **Quasi dos de cada cinc euros de la paga van a cobraments que es renoven sols. Si s'usen i es gaudixen, la despesa pot estar ben decidida.**

Valor enfront d'impuls

Proposta de valor

- «Revisada al taller, amb frens nous, 90 €»
- Diu què compres i quant costa
- El que el producte oferix de veres

VS

Impuls induït

- «Última oportunitat!»
- No conta res de la bicicleta
- Urgència, por de quedar-te fora o famosos

CLAU

Pregunta't: si llevara el cartell de pressa, **continuaria volent-ho**?

L'embut d'una botiga

De 1.000 persones que veuen l'anunci, percentatge que passa al pas següent.

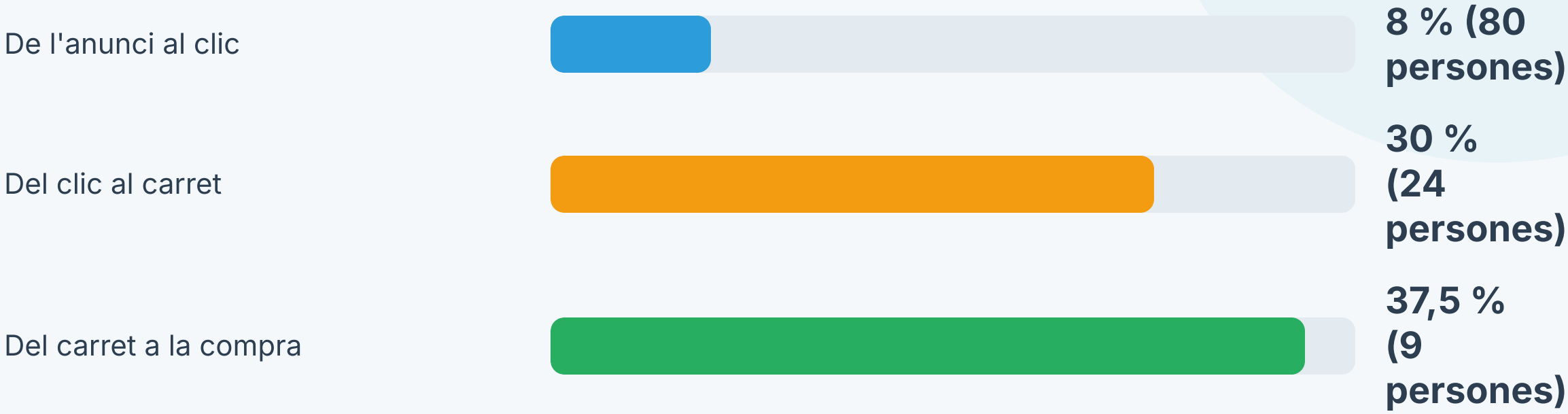

Datos ficticios de un supuesto didáctico (consulta: 11/2026).

CLAU

Només compren 9 de 1.000: el **0,9 %**. Un anunci amb pressa vol que et salte el pas de pensar.

🙋 PREGUNTA PARA LA CLASE

Una botiga anuncia «de 90 € a 60 €». El preu mitjà de les últimes setmanes va ser de 63 €. Què és correcte?

A El descompte anunciat és del 33,3 % i, enfront de la mitjana, només del 4,8 %

B El descompte és del 4,8 %

C El descompte és del 30 %

✔️ (90 − 60) / 90 = 0,333 i (63 − 60) / 63 = 0,048. Un descompte pot estar ben calculat i tot i així recolzar-se en una àncora.

REPÀS

Idees clau

- **Consumir amb cap.** Consum responsable: no és no consumir, beneficis individuals i socials, empremta i canvi climàtic, cost per ús.
- **Decidir comprant.** Racionalitat limitada: decidir amb poc de temps, biaixos i tècniques, comprovar ofertes i preus anteriors, ancoratge, escassetat i esquer.
- **Compres per impuls.** Impuls i consumisme: comprar sense planejar, regla de les 24 hores, despesa formiga, subscripcions i renovació automàtica.
- **La publicitat.** Proposta de valor: el que oferix de veres, impuls induït: la pressa que s'afig, publicitat enganyosa i al·legacions ecològiques, obsolescència.
- **Polítiques públiques.** Etiquetatge energètic europeu, campanyes informatives de la comunitat, servicis municipals: les omic, portal de consum de la generalitat.

PER A ACABAR

Per a pensar

1 Dani no contesta quan Salma li pregunta si cancel·la els jocs. Quins criteris faries servir tu, a més del preu, per a decidir si una subscripció val la pena?

2 Un cartell diu «de 80 € a 50 €». Quines dades demanaries per a saber si el descompte és real?

3 Tria una compra recent i aplica les quatre preguntes: la necessite?, quant costa cada vegada que l'use?, es pot arreglar, prestar o comprar d'ocasió? i què deixa darrere?

Ara et toca a tu!

Repassa, practica i comprova el que has aprés.

📝 **Resum**

✅ **Test**

👆 **Interactius**

Llibre, presentacions, resums i tests gratuïts a **josesande.com**